

Námel

Claviceps purpurea

Námel

Příznaky, možnosti záměny

Nejcharakterističtějším příznakem jsou černohnědá tvrdá sklerocia houby, která se tvoří ve zrajících klasech. Méně nápadné jsou příznaky vyvolané v průběhu kvetení - z infikovaných kvítků se uvolňují spóry houby, které jsou kryté medovicí. Ta je viditelná jako zlatě žlutavé kapky na kláscích.

Přežívání, zdroj primární infekce

Houba přežívá na pozemku ve formě sklerocií. Z nich na přelomu jara a léta vyrůstají plodničky, ve kterých se tvoří spóry. Ty jsou větrem, popř. hmyzem roznášeny na kvetoucí rostliny. Patogen napadá řadu kulturních i planých druhů čeledi Poaceae. Z trav jsou k napadení citlivé např. jílky, lipnice, kostřava červená. Obilniny mohou být napadeny všechny, u nás se námel stává problematickým především na žitě.

Dispoziční faktory

Vznik infekce a šíření onemocnění je pravděpodobnější v letech po mrazivé zimě, se srážkově normálním, popř. nadnormálním pozdním jarem. Rozvoji infekce napomáhá chladné a deštivé počasí v době květu obilnin (resp. trav). Z obilnin jsou v našich podmínkách nejnáchylnější k napadení hybridní odrůdy žita.

Hospodářský význam

Četnost napadených rostlin v porostu obvykle není tak velká, aby vlivem choroby došlo k výraznému snížení množství sklizeného zrna. Hlavní význam má fakt, že sklerocia *Claviceps purpurea* obsahují

zdraví škodlivé alkaloidy, které mohou být zdrojem zdravotních potíží konzumentů.

Metody ochrany

Podpurným opatřením je důsledné čištění osiva tak, aby neobsahovalo žádná sklerocia *Claviceps purpurea*. Účinná by byla fungicidní ochrana v době květu, v ČR ale není do obilnin k tomuto účelu registrován žádný přípravek (2006).
